מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין ולתרגל כללי דקדוק (בניינים, גופים, זמנים) דרך תרגול הטיית פעלים
- לנתח מבנה תחבירי של משפט בעברית ולזהות סדר מילים תקין
- להבין עקרונות בסיסיים בהצפנה ובפענוח של מסרים
- לחשב ולהעריך סיכויים במשחקי מזל ולזהות עקרון של קושי עולה במבחני ידע

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – זיהוי שורש, גוף וזמן

1. א – ד-ב-ר
2. ג – עתיד
3. א – אתן

חלק ב' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – בניית הטיות

1. יסגור
2. כתבתי

חלק ג' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – הסבר ויישום

1. א לגוף ראשון יחיד (אני), ת לגוף שני ולגוף שלישי יחידה (את/אתה/היא), י לגוף שלישי (הוא/הם), נ לגוף ראשון רבים (אנחנו)

חלק ד' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – מושגי יסוד

1. נכון – הנושא הוא מי שמבצע את הפעולה או עליו נאמר דבר מה.
2. נכון – הנשוא, לרוב פועל, מספר מה הנושא עושה או במה הוא נמצא.
3. לא נכון – מושא ישיר מופיע בלי מילת יחס; מושא עקיף הוא זה שמופיע עם מילת יחס.

חלק ה' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – זיהוי מבנה במשפט

1. מושא (ישיר)
2. נושא

חלק ו' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – הרכבה וניתוח

1. אנחנו לומדים עברית בכיתה.

חלק ז' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – הבנת עקרון ההצפנה

1. נכון – המפתח קבוע מראש, ולכן אפשר לפענח את כל ההודעה לפי אותו מפתח.
2. נכון – אתבש מחליף כל אות באות הנגדית לה: הראשונה באחרונה, השנייה בלפני אחרונה וכן הלאה.

חלק ח' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – פענוח אותיות באתבש

1. ת
2. ש

חלק ט' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – פענוח, הצפנה והסבר

1. שלום
2. חוג

חלק י׳ – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – מושגי יסוד

- 1. ב – 9
- 2. ג – 60

חלק י״א – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – חישובים ביישום

- 1. 25
- 2. 60

חלק י״ב – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – חשיבה והסקה

- 1. הן מבטיחות שגם אם המשתתף טועה בהמשך, הוא לא מפסיד הכול אלא שומר על ניקוד מינימלי, וכך הוא יכול להעז ולהמשיך למרות הסיכון
- 2. כשיש פחות שמות בגלגל, הסיכוי של כל שם שנשאר לעלות גדל, כי אותה הסתברות כוללת (100%) מתחלקת כעת בין פחות אפשרויות

חלק י״ג – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – היכרות עם הכללים

- 1. ב – מילה - הגדרה
- 2. א – מספר האותיות במילה
- 3. ג – 20

חלק י״ד – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – התאמה בין הגדרות ועקרונות

- 1 – ג (חנוכייה)
- 2 – א (נר)
- 3 – ב (סופגנייה)

חלק ט״ו – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – יישום וניתוח

חלק ט״ז – חזרה מסכמת – שאלות סגורות מכל הפרקים

- 1. א – כתבו
- 2. א – ת
- 3. ב – 9

חלק י״ז – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

- 1. בשתיהן צריך רשימת מילים מתאימה לנושא; בתפזורת מספיקה מילה בודדת, ואילו בתשבץ צריך גם הגדרה מדויקת וקצרה לכל מילה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה זיהוי שורש, התאמת גוף (אני/אתה/הוא וכו׳) והתאמת זמן (עבר/הווה/עתיד) לפני כתיבת ההטיה
- תשובה טובה מתארת החלפת כל אות באות הנגדית לה (א↔ת, ב↔ש וכו׳) לפי סדר האלף-בית ההפוך
- תשובה טובה מציינת שיש לדרג שאלות מהקלה לקשה, לתת רשתות ביטחון בשלבים מתקדמים, ולחשוב על כך שקושי עולה בהדרגה שומר על עניין ומונע תסכול

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני 3-4 שיעורים: שיעור אחד לדקדוק ותחביר, שיעור אחד לצפנים, שיעור אחד להסתברות ומשחקי מזל, ושיעור סיום למבני מילים
- לתלמידים מתקשים אפשר לצמצם את מספר השורשים או המשפטים לתרגול ולהתמקד בעקרון אחד בכל פעם
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף אתגר: לבנות בעצמם חידה מוצפנת או הגדרת תשבץ קצרה לחבר/ה לכיתה
- כדאי לשלב קריאה בקול של תוצרי הפענוח והתחביר כדי לחזק גם שטף קריאה, בדומה לעיקרון של תרגול קריאה באתר

חוברת תרגול – מחוללי המשחקים שלי

מחוללי המשחקים שלי

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל
2. פרק 2 – תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט
3. פרק 3 – צפנים ושיטות הצפנה (את״בש ומפתחות סימנים)
4. פרק 4 – הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל
5. פרק 5 – מבנה מילים: תשבצים ותפזורות

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכל פרק תמצאו הסבר קצר ולאחריו תרגילים הבנויים על אותו עקרון שמופיע באחד ממחוללי המשחקים באתר. פתרו לפי הסדר, ואם תקועים – חזרו להסבר שבתחילת הפרק. בסיום כל פרק יש שאלת חשיבה שמבקשת להסביר במילים שלכם את העיקרון שתורגל.

בנק מילים: ת | מושא (ישיר) | 25 | נושא | יסגור | ש | 60 | כתבתי

1 חלק א' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – זיהוי שורש, גוף וזמן

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה השורש של המילה "מדברים"?

א) ד-ב-ר ב) מ-ד-ב ג) ד-ב-ם

2. באיזה זמן נמצא הפועל "ילמדו"?

א) עבר ב) הווה ג) עתיד

3. הפועל "כתבתן" נמצא בגוף:

א) אתן ב) אתם ג) הן

2 חלק ב' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – בניית הטיות

השלימו את המילה החסרה.

1. שורש ס-ג-ר, גוף הוא, זמן עתיד: הוא _____ את הדלת.

2. שורש כ-ת-ב, גוף אני, זמן עבר: אני _____ מכתב אתמול.

3 חלק ג' – פרק 1 • דקדוק: בניינים, גופים וזמני הפועל – הסבר

ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו איך קובעים איזו תחילית (א, ת, י או נ) מקבל פועל בזמן עתיד, לפי הגוף.

4 חלק ד' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – מושגי יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הנושא במשפט הוא בדרך כלל האדם, החפץ או הדבר שעליו מספר המשפט.	☐	☐
2	הנשוא הוא המילה המתארת פעולה או מצב של הנושא.	☐	☐
3	מושא ישיר חייב להופיע עם מילת יחס כמו 'על' או 'אל'.	☐	☐

5 חלק ה' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – זיהוי מבנה במשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. במשפט 'הילד אכל תפוח', המילה 'תפוח' היא ה _____ של הפועל 'אכל'.

2. במשפט 'דנה קוראת ספר מעניין', המילה 'דנה' היא ה _____ של המשפט.

6 חלק ו' – פרק 2 • תחביר: סדר מילים ומבנה המשפט – הרכבה וניתוח

ענו בקצרה.

1. סדרו מחדש את המילים הבאות למשפט תקין: 'עברית / לומדים / אנחנו / בכיתה'.

_____

_____

7 חלק ז' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – הבנת עקרון ההצפנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בצופן עם מפתח קבוע (כמו בדף 'כתב סתרים'), כל אות מוצפנת תמיד לאותו סימן לאורך כל ההודעה.	☐	☐
2	באתבש, האות הראשונה באלפבית (א) מוחלפת באות האחרונה (ת).	☐	☐

8 חלק ח' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – פענוח אותיות באתבש

השלימו את המילה החסרה.

1. באתבש, האות א מוחלפת באות _____

2. באתבש, האות ב מוחלפת באות _____

9 חלק ט' – פרק 3 • צפנים ושיטות הצפנה (את"בש ומפתחות סימנים) – פענוח, הצפנה והסבר

ענו בקצרה.

1. פענחו באמצעות אתבש את המילה המוצפנת: בכפי

_____

_____

2. הצפינו באתבש את המילה: ספר

_____

_____

10 חלק י׳ – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בכרטיס בינגו בגודל 3×3 יש 9 משבצות. כמה מילים לפחות צריך להקליד ברשימה כדי שהמחולל יצליח ליצור כרטיס תקין?

(א) 6 (ב) 9 (ג) 12

2. בגלגל המזל אפשר להזין עד כמה פריטים לסיבוב?

(א) 20 (ב) 40 (ג) 60

11 חלק י״א – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – חישובים ביישום

השלימו את המילה החסרה.

1. בכרטיס בינגו בגודל 5×5 יש בסך הכול _____ משבצות

2. אם ברשימה לגלגל המזל יש 60 פריטים, הסיכוי שפריט מסוים ייבחר בסיבוב בודד הוא 1 מתוך _____

12 חלק י״ב – פרק 4 • הסתברות וסיכויים במשחקי לוח ומזל – חשיבה והסקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מה התפקיד של נקודות הביטחון בשלבים 5 ו-10 מבחינת ניהול הסיכון של המשתתף?

2. בגלגל המזל מוציאים מהגלגל שם של מי שכבר נבחר. הסבירו איך זה משנה את ההסתברות שהשמות הנותרים ייבחרו בסיבוב הבא

13 חלק י"ג – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – היכרות עם הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו המבנה הנכון של כל שורה ברשימת המילים ליצירת תשבץ?

א) מילה בלבד ב) מילה - הגדרה ג) הגדרה - מילה

2. מה אפשר להציג ליד ההגדרה בתשבץ כדי לעזור לפותרים?

א) מספר האותיות במילה ב) ניקוד מלא של המילה ג) תרגום לאנגלית

3. כמה מילים אפשר להקליד לכל היותר ברשימה לתפזורת?

א) 10 ב) 15 ג) 20

14 חלק י"ד – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – התאמה בין הגדרות ועקרונות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יש בה שמונה קנים ועוד אחד לשמש (7)	___	**א.** נר
2. דולק ונותן אור (2)	___	**ב.** סופגנייה
3. מתוקה ועגולה, עם ריבה בפנים (8)	___	**ג.** חנוכייה

15 חלק ט״ו – פרק 5 • מבנה מילים: תשבצים ותפזורות – יישום וניתוח

ענו בקצרה.

16 חלק ט״ז – חזרה מסכמת – שאלות סגורות מכל הפרקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. השורש כ-ת-ב, גוף "הם", זמן עבר – מה הצורה הנכונה?

(א) כתבו (ב) כותבים (ג) יכתבו

2. באת"בש, איזו אות מוצפנת מהאות א'?

(א) ת (ב) ב (ג) ש

3. בכרטיס בינגו בגודל 3×3, כמה משבצות יש בכרטיס?

(א) 6 (ב) 9 (ג) 12

17 חלק י״ז – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מה משותף בין הכנת רשימת מילים לתפזורת לבין הכנת רשימת מילים-הגדרות לתשבץ? מה ההבדל העיקרי ביניהן?

כרטיס יציאה

הסבירו במילים שלכם איך קובעים גוף וזמן של פועל לפני שמטים אותו

תארו שלב-שלב איך מפענחים הודעה שהוצפנה בשיטת את״בש

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀